Szerkesztőség és kiadóhivatal

Széchényi-utcza SIMON-ház Kunz József ur kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK,

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASAGI LAP.

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidéki postán küldve

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt — kr.

Hirdetési dij:

Ot-hasábospetitsor egyszeri beigtatásáért 5kr.
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttér 4 hasábos petitsorért 20 kr.
Hirdetést vagy reclamot magában foglalt sor 50 krajczár.

XVI. évfolyam 1889. **Debreczen. Hétfő Október 14.** **202. szám.**

Az első ülés.

Szokatlanul hosszú szünet után szombaton ült össze először a parlament az uj ülésszakban. A szünet alatt nem egy felizgató dolog történt s az ellenzéki hirlapok mindjárt a parlamenti tárgyalások kezdetére, különösen a képviselőházban, nagy vihar kitörését hirdették. A képviselőházban közelgő izgalmas jelenetek külső jele, erős tolakodás a karzatokhoz és a közönség tömeges gyülekezése a Sándor utczában teljes mérvben be is következett s a ki délelőtt 11 órakor — ekkorra volt hirdetve a megnyitás, — az országházba akart menni, annak meglehetős sürü s helyenkint igen kétes elemekből összeverődött sorfalon kellett áthaladnia.

Mindazonáltal méltón s nyugodtan folyt le az ülés és jóllehet nem kevesebb, mint négy interpellátió — ebből három az ellenzék által — lett megeresztve, az ülésnek már 12½ órakor vége volt, a nélkül, hogy annak sima lefolyását valamely kelletlenség megzavarta volna.

Péchy elnöknek a beérkezett iratokról s a házat érdeklő eseményekről szóló jelentése után, miközben gróf Teleki Géza és Josipovich Imre miniszterek kinevezését igen élénk felkiáltásokkal üdvözölték, mint első interpelláló Irányi Dániel állt fel s a kellemetlen monori zálóügyet hozta szóba.

Ezt ő azzal az ünnepélyességgel és grandezzával tette, melyet a 48-as ékesszólás e tiszteletreméltó veteránja soha meg nem tagad, ha a képviselőházban szót emel. Az ő szemeiben a törvény a fekete sárga zászló semmi néven nevezendő használatát meg nem engedi a honvédségnél s igy a monori esetben merényletet lát a törvény s a nemzeti zászló ellen, miért felelősségre vonja a honvédelmi minisztert. Irányi mint régi gyakorlott képviselő jól tudta, hogy a királylyal nem szokás polemizálni és fellépése valóban nem lett volna kevésbbé hatásos, interpellátiója kevésbbé nyomós, ha a „merénylet“ szót nem használta volna is. Különben báró Fejérváry sietett közölni a házzal, hogy a legközelebbi ülések egyikén vállaszolni fog az interpellátióra.

Nagy hévvel lépett fel a magyar költő Ábrányi Emil mint népképviselő gróf Eszterházy Miklós tatai szinháza ellen, melynek vezetési módja az interpelláló érzelme szerint egyformán sérti a nemzeti érzületet s Magyarország müvészetének méltóságát s azon körülmény folytán, hogy előadások belépti dijak mellett a nagyközönség számára is rendeztetnek, az ügy a belügyminiszter hatáskörébe tartozik. Ha igy áll a dolog, nem is fog elmaradni az intézkedés.

Iszákovics képviselő a kormány iránt való teljes bizalmának határozott kifejezése mellett óhajtja, hogy a karloviczi elárvult patriarchatus mihamarabb betöltessék. Kétségtelenül lehető hamar meg fog történni, mint erről a „Pester Correspondenz“ biztosit.

Végül Horánszky interpellált, diszkrétül és tapintatosan, méltón tárgyilagosan a szegedi rakodópart beomlása tárgyában. A kormánynak egyáltalán semmi oka sincs, hogy a kellemetlen balesetről beható és kimerítő jelentést ne tegyen. Az ügy valamely alakban mindenesetre a törvényhozás elé lett volna hozva, még ha az interpellátió meg sem tétetett volna.

Igy folyt le az első ülés. Reméljük, hogy mintául fog szolgálni a következő ülések számára.

A megyék és az erdélyi kulturegylet. Azon alkalomból, hogy Kisküküllőmegyébe, mely tudvalevőleg 2%-os pótadót szavazott volt meg az E. M. K. E. számára, most körlevélben felszólitja a törvényhatóságokat, hogy példáját kövessék, a „Kolozsvár“czikket közöl, melyből átveszük a következőket:

„Ha leszámitjuk épen Kisküküllő vármegyét akkor Magyarország 60 vármegyéje közül örökös tagja lett eddig az E M K E nek 7 vármegye, alapitó tagja pedig 12 vármegye, összesen tehát 19 vármegye.

Hol maradt 44 törvényhatóság?

És az összeget tekintve, melylyel a tentiek eddig az egyesült támogatásra siettek s mit képzel a közönség, mekkora az? Nem több és nem kevesebb, mint summa summarum 6600 frt 60 kr, irva hatezer hatszáz forint és hatvan krajczár, és ez sem befizetett tőkében még eddig, hanem az idők során, az alapitványok természete szerint, részletekben kifizetendő lesz.

Az ország komplexumát adó összes ősi vármegyék, ezek hatalmas kara, egyenként átlag felosztva alig adott 100-000 frtot. Ha nem átlagositunk, 44 nem adott, — ne vétessék ez hálátlanságnak — az ügyet tekintve, vajjon sokkal több e ez a közel semminél? Még ennek az összegnek is felét 3 vármegye adta, u. m. Csongrád, Jász-Nagy-Kun és Szolnok-Doboka vármegye, tehát a többi 60 vármegyére esik 50, azaz 50 pengő forint!

Könyöradomány.

Külföld.

A czár Berlinben tiszteletteljes, de különben hideg fogadásban részesült a lakosság részéről. Feltünő az is, hogy a fé hivatalos lapok egy sornyi üdvözlő czikket sem közölnek. Milyen más volt Umberto és Ferencz József fogadása! A királyi palotában adott ebéd a szokásos pompával ment végbe, de sokkal kisebb terjedelmü volt, mint a minőt az osztrák-magyar és az olasz uralkodók látogatása alkalmával rendeztek. Vilmos császár körülbelül az ebéd közepén mondta el toastját. Toastjának végén, azokat a szavakat, a melyekkel vendégét éltette, orosz nyelven mondotta. Mindenkinek feltünt a czár válaszának rendkivüli rövidsége és előadásának fagyos volta. A czár ugyanis meghajtván magát Vilmos császár előtt, a mint az áldomását befejezte, koczintott a császárnéval és a császárral és aztán ez utóbbi felé fordulva, rendkivül halkan s francziául néhány köszönő szót mondott, elhagyva a szokott „barát és testvér“ megszólitást is. Ezután a társaság felé fordulva, feltünően oroszos kiejtéssel és hangosabban szólt: „A la santé de sa majesté l'empereur! Hurrah!“

Belgrádi tarka hirek. Már csakugyan nehéz kiokoskodni abból a hirtömegből, mely Szerbia fővárosából egymásnak ellentmondva napvilágra jut. Annyi bizonyos, hogy a legtöbb zavart Sándor király és Natália elodázhatatlan találkozása okozza. A regensek, a mini-ztertanács határozata következtében, értesitették Milán királyt, hogy e találkozást tovább halasztani lehetetlen. Milán megadta beleegyezését s a találkozás pénteken ment végbe és maga Sándor király keresé fel anyját. Az emlitett miniszter tanácsról az a hir szivárgott ki, hogy ott a regensek és miniszterek hevesen összetüztek. Risztics és Pasics, a radikálisok vezére egymást meglátogatták, miből kormányválság hirét kovácsolták. E hir szerint Pasics alakitana uj kormányt, mely a kis király és Natália találkozását magánügynek tekintve, nem is avatkoznék bele. Pasics feladata lenne a régenség és Natália közt kiegyezést létesiteni.

Semsey Andor áldozatkészsége.

Semsey Andor 100000 frtos adománya alkalmából a páratlan tudomány barátnak életéről, tartózkodás nélkül nyilvánosság elé hozható családi és magán viszonyairól egyik belmunkatársunk buzgó fáradozása folytán, lapunk közlött legelőször olyan érdekes adatokat, melyeket valamennyi fővárosi magyar és német lap sietett átvenni vagy azokat feldolgozva, tárczaczikkekben bocsátották a lapok olvesőik elé.

A „Vasárnapi Ujság“ e heti száma közli Semseynek arczképét s egybe állitotta azon számos áldozatok sorát, melyet az önzetlen lelkü hazafi és tudós már ennek előtte, szinte észrevétlenül a haza s a müveltség oltárára tett. — Egy negyed millióra becsülik annak összegét.

A „Vasárnapi Ujság“ után közöljük a következő méltó egybeállitást:

Semsey Andor élénk érdeklődése a tudományok s különösen a természettudományok iránt és az a ritka áldozatkészség, melylyel természetrajzi országos gyüjteményeinket gyarapitotta, eddig sem volt ismeretlen a közönség előtt, noha adományainak voltaképeni értékéről csak a beavatott tudósok szükebb köre vala értesülve. Pedig ha csak a főbbeket veszszük is számba, nem volt még Magyarországon ember, sem főur, sem főpap, a ki a tudomány valamely ágának emelésére annyit áldozott volna, mint Semsey Andor.

Hogy csak nevezetesebb adományait emlitsük: 1882-ben megvette tizezer forintért a

---

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A szezon.

III.

A napokban következő levelet kaptam:

Tekintetes Bors Guillotin urnak helyben. Ismerve t. Czimednek az irodalom, (tudomány körüli kimagasló és elévülhetetlen érdemeit s tudva azt, hogy városunk szellemi niveaujának s a téli szezon fényének emelése t. Czimednek is melegen a szivén tekszik: felkérjük t. Czimedet, sziveskedjék a „debreczeni felolvasó-kör“ ez idei felolvasásainak sorozatát bármely szabadon választandó tárgyu verses avagy prózai, szépirodalmi avagy tudományos, komoly avagy vig, szellemes avagy tanulságos, egész órás avagy fél vagy negyedórás felolvasással gazdagitani s erről minket kegyesen értesiteni. Közreműködésének magasztos jutalma a közelismerés és azon boldogitó tudat leend, hogy városunk szellemi fejlődése dicső palotájának felépitéséhez egy nem megvetendő helyet elfoglaló koczkakövet t. Czimed is adott. Fogadja stb. stb.

Meg voltam hatva. A nagy feladatot ólomsulylyal éreztem nehezedni vállaimra. Megilletődésemnél csak csudálkozásom volt nagyobb, hogy miként jutok én, szegény Bors Guilotin ehez a rendkivül megtiszteltetéshez.

Poétikus hajlamom lévén, fantáziám azonnal csodás álomképeket varázsolt elém.

Diszes nagy terem megnyilt ajtajában álltam. A terem felőlem eső végén kis asztalka állott, leteritve barna virágos teritővel, mellette háttal felém egy szék számomra. Az asztal megett körül a fal mentében a felolvasókör érdemdus tagjai ültek. Az asztalon két égő gyertya. S szemben velem nagy halkan zsibongó morajló közönség. Üde friss rózsás arczok törődött barázdás arczokkal váltakoznak. Meglett javakorabeli s összeesett megöregedett alakok teszik komolylyá tisztessé az egész képet, bár az arczokon az érdeklődés és kiváncsiság elevensége tükröződik.

Belépek. Egy pillanatra elcsöndesül a halk moraj s azután harsány üdvözlő éljenzés töri meg az ünnepelyes csendet. Némán megilletődve hajtom meg magam. Halvány arczomon könnyed mosoly, mely jól palástolja a meghatottságot ugy, hogy az annál inkább feltünjék. Leülök. Kezembe veszem a kéziratot. Egy illedelmes csendes torokköszörülés s megkezdem a felolvasást.

Epen mint mikor a szellemes Pulszky Ferencz érdekes csevegést tart a külpolitika helyzetről vagy kereskedelmünk feladatáról a keleten. Vagy a tudós Vámbéry, ha finom de tartalmas stylusával leirja egy s más utazásának derült és tanulságos emlékeit. Mint mikor Jókai, a mézes szavu, lágy kellemes csengésü hangján kitárja az elbájolt hallgatóság előtt egy uj regénye valamelyik fejezetének tarka illatos virágait. — Mint mikor Csillag Teréz, a legbájosabb „egér“, elszavalja a szegény Reviczky Gyulának valamelyik ábrándos édes bus költeményét, — vagy a nagy Jászai valósággal elzengi, mint valami zenekar ellenállhatatlan elbüvölő hatással Aranynak egy egy balladáját, melyben szerelem, gyülölet, bánat, öröm, vak szenvedély s édes boldogság hullámzanak, mint a tenger mélységes, titokzatos hullámai.

A közönség némán odaadással figyel, — mindenkinek tekintete a felolvasó ajakára tapad, s lelke követi az elhangzó szavakban repdeső gondolatokat.

Vége. Felállok. Pillanatnyi csend s aztán zugó tetszésmoraj, végül lelkes éljen. — Szerény meghaj ás, kétszer háromszor. Visszavonulok halvány arczomon egy könnyed mosolylyal, mely a meghatottságot jól palástolja, ugy, hogy az csak annál szembeszökőbb . . .

Egy kissé messze is ragadott a képzelet. Igy lesz e vajon? Képes leszek e olyat irni, mely tessék, s ugy előadni, hogy a figyelmet lekösse, a tetszést kierőszakolja, a közönséget meghóditsa?

Szaladtam egy jó barátomhoz, ki a felolvasások egyik intézője.

— De kedves barátom, hogy jut eszetekbe, engem felszólitani hogy felolvassak? Felsültök velem.

— Felsülünk? Hogy-hogy!? Hát te nem tudsz olvasni?

Nagyot néztem.

— Utolsó esetben felolvastatjuk valamelyik csinos szinésznövel s a hatás bizonyos.

— Ugy? De irni, jót irni!?

— Hát irni sem tudsz?

— Már hogy érted? Betüket vetni?

— Igen.

— A szépirásból oktatást adhatnék bárkinek.

— Barátom, ez e'ég. Irj akármit, csak el lehessen olvasni. Ne hidd, hogy az a 120 130 ember, a kiket felszólitottunk, mind valami epochális munkával áll elő. Az igaz, hogy a legtöbb elő sem áll.

— Százharmincz!?

— Na igen. Nézd csak a felhivó leveled. Mondom. 129, Te vagy az utolsó előtti. Ennyiből csak akad 10—15, a ki hiubb, mint a milyen rest s ir valamit.

— De kérlek, már bocsáss meg, ez nekem igen különösnek tünik fel. Százával hivni felolvasókat. Hiszen akkor ez az én megtiszteltetésem nem ér egy fagarast. Azt hittem én, hogy ez valami speciális felhivás s annak a bizalomnak jele, hogy én képes leszek olyat producálni, a mely méltó lesz arra, hogy egy nagy diszes, müvelt hallgatóságot szórakoztasson és érdekeljen. S épen most, midőn át akar a kör alakulni „Csokonai kör“-ré. Mily szép eszme. Ez valóságos közmüvelődési tényező kell, hogy legyen.

— Közmüvelődési tényező! Ó te jámbor.

— S hol marad akkor a szinvonal!

— Miféle szinvonal?

— Az irodalmi szinvonal. Azt csak nem vonod kétségbe, hogy legalább is irodalmi szinvonalon kell állani annak, a mivel a közönség elé léptek.

— Mire gondolsz. A mi felolvasásaink irodalmi szinvonalon. Ugyan ki? S ha volna is valaki, a ki értene hozzá, ugyan kinek? Rosz uton jársz. Igy te akármit, csak legyen benne egy pár vicz, egy pár bók, egy pár vágás. Legyen minél vigabb, esetleg egy kis komolyt is elegyithetsz bele, csak ne sokat. Száraz ne legyen, de vizes, akarom mondani humoros se tulságosan. Hosszu ne legyen, de rövid se legyen. A fő hogy legyen. Értod?

— Nem.

— Sajnállak.

— Azaz értem, kezdem érteni. De hát van olyan közönség, a melyik ezért csak egyet is lép, csak egy mákszemnyire is érdeklődik.

— Hiszen épen az, hogy nincsen. Nem a felolvasásnak van közönsége, hanem a felolvasónak, mindegy az osztán akármit tálal fel.

— Ugy? Most már egészen értem. Itt hát nem a közönség kedvéért, nem annak a szórakoztatása — mulattatása kedvéért van a felolvasás, hanem a felolvasó kedvéért. Szép. Ti nem a közönséget akarjátok nemesebb szellemi élvezetekhez, irodalom tudomány s közdolgok iránti érdeklődéshez szoktatni, hanem magatok akartok magatokban gyönyörködni. Nem ti vagytok a közönségért, hanem tiértetek van a közönség. Most már nem csudálkozom, hogy nem töri magát utánatok s közönyös.

Erről a közönyről legközelebb.

Bors.

nemzeti muzeum számára a magyar bányászatot illustráló herczeg Esterházy-féle híres ásványgyüjteményt. 1884-ben hatezer forint árát választott ki a franczia Beranget féle gyüjteményből, mely különösen dél-magyarországi ritka ásványairól volt nevezetes. Ugyanazon évben megvette a magyar kir. földtani intézet számára Coquand franczia tudós gyüjteményét, mely dél-franczia és délspanyolországi nem különben éjszak-afrikai typicus kréta- és Jura-kövületéről nevezetes, a melynek megszerzése végett maga utazott Marseillebe.

Általán a földtani intézet sok alkalommal érezhette Semsey segitő kezét, a ki egyéb gyüjteményekkel is ellátta s az intézet vegytani laboratoriumát, s könyv- és térképtárát is nagybecsü részekkel gazdagitotta. 1885-ben megvásárolta a nemzeti muzeum számára Fauser budapesti gyógyszerész pompás ásványgyüjteményet 17.500 frtért; 1887-ben kiválasztotta Fodor nyugalmazott udvari titkár grácziai gyüjteményéből, ugyszintén Paulinyi selmeczbányai akadémiai helyettes tanár gyüjteményéből a legritkább és legértékesebb tárgyakat.

A nemzeti muzeumnak eleinte silány meteorit gyüjteményét elsőrangu gyüjteménynyé emelte a continensen, két nagyhirü collectió megvétele által. Ezzel nem érte be, ujabb vásárlásokkal, de saját gyüjtése által is folyvást szaporitja, ugy, hogy a magyar nemzeti muzeum ásványtani gyüjteménye ma már gazdaságra és tudományos becsre nézve Európában a harmadiknak van elismerve. És ez leginkább a Semsey Andor érdeme.

A mult, 1878-iki párisi világkiállitás alkalmával megbizta a nemzeti muzeumi ásványtár buzgó főnökét, a tudós Krenner tanárt, — a ki az ásvány- és földtani szakmába bevezette, — hogy vásároljon meg a muzeum számára mindent, a mi értékeset a kiállitott ásványkincsek között talál. Ugyancsak Krennert több izben is kiküldte a hazai termőhelyekre, ugyszintén Németországba, Párisba, Londonba, hogy a gyüjtemény számára a legkiválóbb tárgyakat megszerezze.

Hasonló czélból ő maga is sokat utazott, keresett, kutatott s mindenütt helyes tapintattal tudta kiválasztani a becsest, a ritkát, a még hiányzót. Igy 1887-iki utjáról, melyet Spanyolországban tett s a „Budapesti Szemle“-ben le is irt, rendkivül értékes ásványokat s egy hires meteoritot hozott. Csak két héttel ezelőtt tért vissza keleti utjából, melyen Konstantinápolyban, Sophiában, Belgrádban jelentékeny bevásárlásokat tett s szintén gazdag zsákmánynyal gyarapitotta a muzeum ásványtárát. Nem is emlitjük hazánknak bányászati és geologiai tekintetben classicus pontjaira tett számos kirándulásait, melyeken a tudományos kutatást mindig összekapcsolta az országos gyüjtemények gazdagitásával.

A mit tudományos gyüjtemények gyarapitására öt-hat év óta megszerzett, ahhoz értő szakférfiak fölbecsülése szerint 250 ezer, vagyis egy negyed millió forintot képvisel. Irigylik is tőlünk a külföldi muzeumok igazgatói s még a dus gazdag bécsi császári ásványtár igazgatója is fölsóhajt, hogy Semsey Andort bár csak három hóra oda kölcsönözhessék neki.

A természettudományok iránt annyira érdeklődő férfiu figyelmét nem kerülhették el azok a sikerek, melyeket a Magyar királyi Természettudományi társaság fölmutatott, az 1870-dik évben tagjai közé lépett ő is s azonnal ezer forint alapitványt tett. Ettől kezdve alig mult el év, hogy ne jegyezték volna nevét a társaság évkönyvébe vagy egy alapitványnyal, vagy valamely pályadij kitüzésével kapcsolatban, melyek között 1000—1200 forintos alapitványok és pályadijak fordulnak elő. — Továbbá dr. Entz Gézának a Protozoakról (legalsó foku állatok, véglények) irt munkája megiratására és kiadására 4000 forintot, Inkey Bélának „Nagy Ap bányászati viszonyainak leirására“ 1000 frtot, Hermann Ottó a „Magyar Halászat könyve“ czimü müve kiadására 4000 frtot s egy ugyancsak Herman Ottó által megirandó „Madártani munka“ kiadására 6000 forintot bocsátott a természettudományi társulat rendelkezésére.

Számos törekvő fiatal embert segitett meg pénzével és tanácsaival előmenetelében — azt nehéz volna nagyjából is elősorolni. 1878-ban a budapesti állatkertnek saját költségén nagyobb madárházat épitetett s első berendezésének költségeit viselte. Az is jelentékeny összegekre rug, a mit az állatkert egyébb czéljaira különböző alkalmakkor adott. Igy a többi között az állatkerti bejáró monumentális porticusának épitési költségeihez ezer forinttal járult.

Csáky Albin gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter Semsey Andorhoz, messze kiható irodalmi adománya alkalmából meleghangu köszönő levelet intézett.

Egyházkerületi közgyűlés.

— Első nap. —

A tiszántuli ev. ref. egyházkerület ma kezdette meg őszi közgyülését a kollégium nagytermében. — A legmélyebb sajnálkozást ke tette Vállyi János főgondnok azon kijelentése, hogy az egyházkerület szeretve szeretett főpásztora Révész Bálint püspök gyöngélkedése miatt nem vehet részt a közgyülés tanácskozásaiban.

Ezért helyette az elnöki széket egyházi részről a legidősebb esperes Kiss Áron szatmári esperes foglalta el, a ki buzgó imával nyitotta meg a népes közgyülést, melyen már a mai napon megjelentek: az egész esperesi kar, gr. Dégenfeld József, Ujfalussy Sándor, Várady Gábor, Gencsi Albert, Horthy István, Isaák Dezső, Bernáth István, Uray Imre. — Egyh. megyei gondnokok: Szücs István, a debreczeni egyház főgondnoka, György Endre Simonffy Imre, Beke Mihály, Kovács Ferencz, Armós Bálint, Balogh Ferencz, Némethy Lajos, K. Tóth Kálmán egyh. ker. tanácsbirók; továbbá az alsó-szabolcsi egyházmegyéből Pákozdy Lajos, Soltész László, Lengyel Imre, Rácz Gyula, a bihariakból Miklovicz Bálint, Tatár János, dr. Hajnal István, Szél Akos, a beregiből Ferge József, Kovács István, a bihariból Biró János, Kiss Elek, a debreczeniből: Gyulay László, Nagy Lajos, Frater Gyula, Nadányi Miklós, az érmellékiből Kassay Ignácz, Konrád László, a heves n.-kunságiból: Madarász Imre, Dorogi Lajos, Rásó Antal, Losonczy Mihály, a f.-szabolcsiból Vitéz Mihály, a n. bányaiból: Soltész János, a n.-károlyiból Ujlaky Gábor, Debreczeni István, a n. szalontaiból: Balogh Ambrus, dr. Tisza István, a szatmáriból: Szarka Boldizsár, Csepey Miklós, egyh. megyei képviselők, a debreczeni főiskola részéről Balogh Ferencz, Tüdős János, Joo István, a szigethyceumból Szilágyi István, a h.-mező vásárhelyi főgymnasiumtól Futó Mihály, a nem teljes gymnasiumok részéről Bodolay László, a debreczeni egyház képviseletében az egyh. ker. birák között emlitett lelkészeken és Beke Mihályon kivül Csanak József, Szikszai Szabó József, Somogyi Pál.

Kulin Imre, Frater Imre, Ritook Zsigmond egyh. m. gondnokok (ez utóbbi csak máról) igazolták elmaradásukat.

A mult héten folyt lelkészképességi vizsgákról szóló jelentés szerint II-od r. lelkészképességi vizsgárra jelentkezett 8 atyafiközül minden tartárgyból kitünő Szabó István gödöllői s lelkész, a gr. Dégenfeld Lajos főispán gyermekeinek nevelője, az I. lelkész képességi vizsgára jelentkezett 18 ifju közül Papp Gusztán, Nagy Gyula, Pokoly József és Kassay Béla nyertek minden tantárgyból kitünő osztályzatot. A vizsgáló bizottság általában elismeréssel nyilatkozott a vizsgálatok eredményéről.

Előterjesztetett a theologiai alapvizsgák és a tanitóképességi vizsgákról szóló jelentés.

A waldens hitrokonok évszázados örömünnepélyökre a tiszántuli egyházkerülethez intézett levelökben meghivták volt az magyar testvér egyházat. A választ Révész Bálint püspök a testvéri szeretet és nagyrabecsülés hangján irta meg. A skót szabad egyház pedig az örök béke érdekében hivta fel az egyházkerületet, az összes europai népekre nyomasztólag nehezedő fegyveres béke megszüntetése ügyében erkölcsi támogatást s arra való törekvést kérve, hogy az öldöklő háborukat békéltető birószágok pótolják. E tárgynál György Endre szólalt fel, inditványozván, hogy jövőre az ilyen, az egyetemes magyar ev. ref. egyházat érdeklő levelek, melyek külföldről azon nézet folytán intéztetnek a tiszántuli egyházkerülethez, mintha Debreczenben volna az egyetemes egyház központja s a tiszántuli kerület képviselné az egész egyházat, az elnökség által rövid uton terjesztessék fel a konventhez. — Ezen inditványt Balogh Ferencz is pártolta, s azt a közgyülés is elfogadta.

A stola ügy Szél Kálmán felszólalása után a napirendről levétetett. — Ennél általában az az egyházmegyék vezéreszméje, hogy a lelkészi szolgálatok vagy egészen ingyen, vagy felette csekély dijért végeztessenek a lelkészek e helyett más uton kárpótoltassanak. Az ülés további folyásáról szóló tudósitásunkat tárgyhalmaz miatt holnap közöljük.

— **A debreczeni lövész-egylet közgyülése.** Elnök a közép számmal megjelent tagokat üdvözölvén, jegyzőt az évi jelentés felolvasására kéri fel. A társulat vagyona 1888. decz. 31-én 10928 frt 36 kr. Teher 5070 frt. Tiszta vagyon 5858 frt 36 kr. A felmentvény a választmánynak megadatott. Az uj tisztviselők választása következőleg ejtetett meg: I. Főlövész-mester: Boczkó Sámuel. II. Főlövészmester: Fischer Nándor. I. Lövész mester: Fürst Ödön. II. Lövészmester Budaházy Miklós. Jegyző: Des Combes Henrik. Választmányi tagok: Antalovica Gyula, Bay Gábor, dr. Bruttmann Alajos, Fischer Lipót, Fodor József, Győry Kálmán, Hegedüs István, Jóna Dániel, Kovács Gyula, id. Pájer József, ifj. Pájer József, Sebess György, Simonffy Imre, Szepessy Antal, Szikszay Lajos, Torday Gábor, dr. Varga Géza, Veszter István, Váczy János, Póttagok: Komlóssy Arthur, Ormódy Lajos. Számvizsgálók: Komlóssy Arthur, Kovács Gyula, Mayer Ferencz. Érdekes a jelentésből, hogy eddig még teljes megállapodás nem jött létre a város és az egylet között az iránt, hogy a lövölde áttétessék e jelenlegi helyéről vagy sem. Az egylet 23 évi fennállása óta soha a lövések következtében szerencsétlenség nem történt. A tanács azon kivánatát, hogy a lövölde előtti sokat jövedelmező tekepálya széthányassék, nem teljesithették. Ezen ügy most felebbezés alatt van. Elnök inditványára az alapszabályok revidiálása elrendeltetik. Ezzel az ülés véget ért.

Napi hirek.

— **A debreczen f.-abonyi** o h a t t. polgári vasutra T.-Polgár község képviselő testülete 4000 frtot szavazott meg. Szabolcsvármegye közgyülése a határozatnak a megajánlásra vonatkozó részét jóváhagyta. Az összeg kivetési módozatára vonatkozó részét azonban feloldotta, mert a községi lakosokra nézve előnyösebb, ha a 4000 frt hosszabb lejáratu kölcsön által szereztetik be.

— **A debreczeni dalárda Budán.** Dalegyletünk küldöttsége kitüntető fogadtatásban részesült a jubiláló budai dalárda által. A budai dalárda küldöttsége a magyar államvasutak pályaudvarán várta a debreczeni dalegyletnek esti 7¾ órakor érkező tagjait, kik szám szerint huszan, — élükön Lengyel Imre törvényszéki biró, diszelnök és Márk Endre, ügyvéd, — egyleti elnök, — a budai dalárda alelnöke, Rózsavölgyi Gyula részéről az egylet nevében lelkes szavakkal üdvözöltettek. A vendégeket a Gundel féle „István szálló“-ban szállásolták el, azután a Vigadó sörcsarnokába kalauzolták őket, a hol a budai dalárda összes tagjai és számos meghivott vendég lelkes éljenzéssel, a katonazene pedig a Rákóczi-indulóval fogadta az érkezőket. A debreczeniek elfoglalván helyeiket, dr. Országh Sándor országgyülési képviselő, a budai dalárda elnöke, meleghangu üdvözlő beszédet intézett hozzájuk, a dalárda pedig elénekelte daligéjét. — A debrecceniek nevében Márk Endre, a dalegylet elnöke mondott köszönetet a szives fogadtatásért és éltette a jubiláró dalárdát. — Később a debreczeni dalárda magyar népdalokat énekelt, roppant lelkesedést keltve. Közben a Mária Terézia ezred zenekara Dubez József karnagy vezénylete alatt opera-részletek és magyar nóták előadásával mulattatta a társaságot, mely a legvidámabb hangulatban közel éjfélig együtt maradt. A testvér-dalárda jubileuma fényesen sikerült. A vigadóban tartott hangverseny képezte az ünnepély központját. A hangverseny a „Szózat“-tal végződött, melyet a dalárda zenekari kisérettel adott elő. A mint a nemzeti himnusz első akkordjai megzendültek, a debreczeni dalárda jelenvolt tagjai fölálltak; e példát az egész közönség követte és állva hallgatta végig a magasztos dalt. Hangverseny után a dalárda és a vendégek legnagyobb része az első emeleti éttermekbe gyült társas vacsorára, melynek folyamán dr. Országh Sándor, mint a budai dalárda elnöke, lelkes szavakkal köszöntötte föl a debreczeni dalegyletet; ennek nevében Lengyel Imre diszelnök válaszolt, hasonló melegséggel köszöntve föl a budai dalárdát. A lakoma további folyamán a budai és a debreczeni dalegyletek felváltva énekeltek magyar népdalokat. Az ünnepély szombaton ért véget a vizivárosi „Fáczán“ termeiben. — A debreczeni dalárda küldöttsége a diszes zászlószalagot ekkor adta át a jubiláns dalárdának.

— **Adók összeirása.** A napokban vette kezdetét a közmunkaadó kötelezettsége alá eső egyének összeirása, a melynél már több izben olyan tapasztalatok történtek, hogy némely házigazdák a náluk lakókat, valamint igás jószágaikat a kiküldött hatósági közegeknek nem jelentik be hüen és pontosan. Figyelmeztetjük tehát a háztulajdonosokat, hogy ezen eljárásnál lelkiösmeretesen, pontosan támogassák a hatóságot egy olyan törvényes adó összeirásánál, mely egészen saját városunk kényelmére, csinositására, helyi közlekedésünk érdekei előmozditására használtatik fel.

— **Szabolcsvármegye** közgyülése elhatározta, hogy Debreczen város föliratát az országgyüléshez egy kir. táblának Debreczenben való elhelyezése érdekében hasonló szellemü felirattal pártolni fogja.

— **Lövészet.** Az október 13-án tartott lövészet eredménye. Dijat nyertek legjobb mély lövéssel Szücs Károly 1 drb. 2 frtos tallért, legtöbb körlövéssel Kovács Gyula 1 drb. 1 frtos tallért.

— **A debreczeni ügyvédi kamara** dr. Fodor Márton ügyvédet lajstromába felvette, dr. Frankel Lipót kisvárdai ügyvédet pedig névjegyzékéből törölte.

— **A királyi tábla decentralizaciója.** A táblát kérő városokat érdeklő hirt közöl a „Budapesti Hirlap“ szombati számában. — S értesülését a kir. táblák fölosztásáról annyira megbizhatónak és hitelesnek állitja, hogy a közleményben foglaltakat bármely oldalról jövő czáfolattal szemben fönntartja. — Ez a hir 10 városban méltán nagy örömet kelthet,

A bünös ösvényen.

Regény 1 kötetben. — Irta: **R. P. O.** 31

(Folytatás.)

Azon éj után, melyet a szerencsétlen Pálma iszonyu kinszenvedések között a bájos diva ablakai alatt a bérkocsiban a hütlen férjére leselkedve töltött, — a délelőtti órában nyilt meg a képzőmüvészeti csarnokban az őszi tárlat. A tárlaton Roxanenak Pelérdi által készült, pompásan sikerült képe is ki volt állitva.

Kéry igérete szerint elment a szép Roxanehoz, hogy elkisérje a tárlatra. Az első nap a felemelt beléptidijjal rendesen az előkelő világot vonzzá oda. Sokan kiváncsiságból, többen szokásból s hogy ott láttassák magukat az elegáns emberek között, legkevesebben pedig a müvészet iránt való lelkesedésből lepik el ilyenkor a kiállitás termeit.

Kéry szivére aznap önkénytelenül nyomasztó érzés nehezült, levert, csüggeteg volt, egy megfejthetetlen szorongó balsejtelem szállotta meg egész valóját, a mi előhirnöke szokott lenni a bekövetkezendő nagy szerencsétlenségnek. Azon igyekezett, hogy ezt a zaklató szörnyü lelkitusát elüzze magától. Megkisérlette mosolyogni, de ez a mosoly fanyar és fásult volt. Minő őrületes gondolatok gyötrik? Már két napja nem látta nejét, talán szenved, nagyon szenved? Meg fog iránta változni, igen, igen, már nem tarthat soká ez a kába mámor, a romlott ösztönök tajtalan kicsapongása.

Tibor szembetünő módon halvány volt, s tekintete bizonytalanul járt körül, saját alávalósága, becstelensége nagy teherként nehezült vállaira. Az a rémitő sejtelem, mely nem tágitott mellőle azt suttogta füleibe, hogy közeleg a számadás napja, melyen eltörpült jellemének mének végzetes következménye, a megrenditő catastropha alá zudul fejére. Röstelkedett ugyan szeretőjével nyiltan annyi ember szine elé menni és mégis nem volt benne az erély az ellenmondáshoz. Elvégre is mit törődött ő már a világgal, elenyészett benne minden nemes, szeretetreméltó és jóságos hajlam emésztő, lázas szenvedélye ittasságában.

— Olyan nagyon elégikus hangulatban van kedves barátom — ugymond Roxane, a ki gyönyörü uj őszi toilettjében már várt reá, — akár csak egy 20 éves ifju. Vagy talán rosz hirek bántják? Vagy összezördült a feleségével? Ugy-e ő még mit sem tud, oh! a szegény minő jámbor, minő naiv teremtés, igazán megindító.

Tudja-e, hogy kedvem volna önt azonnal hozzá visszakergetni? — És elejtve a tréfálódzó hangot, szánalommal mondá: — Végtére is sajnálom a szegényt. Tulajdonképen förtelmes teremtések vagyunk mi ketten. Azonban ez az egész ostoba világ rosz, hát minek lennénk mi jobbak. Röstel talán velem a tárlatra menni? Higyje meg, — óh! egész bizonyos vagyok benne, a kik legkérlelhetlenebbül fogják megszólni és rágalmazni, azok fogják önt egyuttal leginkább irigyelni. A mi engem illet, én már rég tultettem magamat a közvélemény borzalmas kifakadásain. Magánéletemről keringő hirekkel szembe gunyos közönyt mutatok. Különben a világ a müvésznőnek bizonyos szabadalmakat enged s leggyakrabban nem esünk nagyon szigoru megitélés alá. Hát miért is ne tarthatnánk mi magunknak egy bizalmasabb jó barátot, mikor a legtöbb ünnepelt nagyvilági nőnek is meg van a maga gyöngéd viszonya.

A termek mozgalmasságában, a különféle diszes, cziczomázott alakzat között Roxane fejedelmi magatartásban haladt a gróf oldalán. A szép és bájos asszony általános érdeklődést keltett maga iránt, minden szem megakadt rajta, nagy boutonjai csodás fényben ragyogtak, öltönye a divat legujabb szeszélyét tüntette elő, hamis barna szeme mosolygott, azonnal észrevette a hatást, melyet jelenléte idézett elő. Tisztelői hamarosan csoportosultak körülötte. Irigyelt és megvetendő pompája majdnem mindannyira kápráztató hatást eszközölt.

Dévajkodó világias modorában annyira szeretetreméltó volt, hogy ellenállhatatlan módon vonzotta magához az embereket. Figyelmesen nézte végig az egyes képeket, de egyuttal ügyelve a körülötte sürgölődő-forgolódó halkan suttogó emberekre, lesve szavaikat, melyeket az ő jelenléte csal ajkukra. A tetszelgési vágy tulhajtása mindenben nagyban jellemezte ezt a kaczér lelket.

Kiállitott képét sokan nézték. S ő jól hallotta a felkiáltásokat. A bájos Roxane! Az elenállhatatlan szép diva. Remek nő, a megszólálásig hü képmása! stb. És ő öntelten mosolygott és jól esett lelkének a minden oldalról feléje szegezett kiváncsi, érdeklő, elvarázsolt tekintet.

Pelérdi Ákos tisztelettel jesen hajolt meg a diva előtt.

Roxane a legszivélyesebben üdvözölte őt, gráciával nyujtá oda szép kis kezét.

— A kép általánosan tetszik, ugymond kedvesen mosolyogva a szép nő — ujabb siker, ujabb diadal! A legőszintébben grafulálok önnek.

Pelérdi szelid mosolylyal ajkain fejezte ki köszönetét.

— Ugy-e velünk marad? mondá nyomban Roxane, ön, mint szakértő némi felvilágositást nyujthat az egyes alkotásokat illetőleg.

Ákos csendes meghajlással felelt, Kéry grófban pedig ismét az a kaján féltékenység förmedt fel.

— Mennyire kedves tud lenni minden alkalommal e sehonnai iránt, kiáltá fel önmagában a gróf.

Miután végigjárták volt az egész tárlatot, Roxane kissé elfáradtan a nagy teremben a zöld plüsch körpamlagra bocsátkozott, rajongó kisérete körülállta s ő élénken társalgott velök tovább.

Kéry gróf keresztbefont karokkal némán nézte őt.

Tibor egyszerre összerázkódott, arczát ijedt halványság lepte el, az ajtóban komornyikját pillantá meg, a ki keresni látszott őt. Nagy ég mit akarhat ez az ember? Bizonyára nagy baj történt, valami nagy szerencsétlenség.

A komornyik dult, kétségbeesett arczczal tartott a gróf felé, s Kéry érezte, hogy a vér ereiben jéggé fagy.

— Gróf ur! jöjjön kérem azonnal haza, a méltóságos asszony . . .

(Folyt. köv.)

nehány más városnak reményeit pedig, köztük Debreczenét és Aradét, melyek pedig ép olyan alkalmas székhelyei lennének egy egy táblának, mint akármelyik a megörvendeztetett városok közül, alaposan lelohasztja. A törvényjavaslat ezen hir szerint legközelebb, talán még a budget előtt a képviselőház elé lesz terjesztve. Eleinte ugy tervezték, irja a „B. Hirl.“, hogy nyolcz tábla állittatik föl; később azonban azt határozták, hogy tiz városban állitanak föl táblát. Ezek közül nyolcz esik Magyarországra, kettő az erdélyi részekre. Egy-egy táblához 18—20 biró fog kinevezteni. Teljesen megbizható forrásból közöljük ama városok neveit, melyek királyi táblát fognak kapni. Ezek a következők: Budapest, Pozsony, Kassa, Szombathely, Pécs, Szeged, Temesvár, Nagyvárad, Kolozsvár, Marosvásárhely. A királyi táblák e fölosztásában meglepetés csak Szombathely és Temesvár lesz. Szombathelynek erős konkurrense volt Sopron városában, Temesvárnak pedig Aradban. Nem tartjuk valószinünek, hogy Temestvárt illetőleg Arad előnyére az utolsó órában változás történjék. Az illetékes körök, ugy nemzetiségi, mint geográfiai szempontból is Temesvárnak itélték oda a királyi táblát, Arad közel van Temesvárhoz és Szegedhez, mig ellenben Délmagyarország távol esik Aradtól és természetes központja Temesvár. Ezek a szempontok döntöttek Temesvár előnyére. — Eddig a „B. H.“ értesülése, melyhez nekünk annyi megjegyzésünk van, hogy e felosztásban Debreczen kihagyása is meglepetést okoz s kérdezzük, hogy annak a nagy területnek, melyet Hajdu, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Szatmár, Szilágy, Ugocsa, Mármaros, Bereg és Heves megyék alkotnak, inkább Várad-e a központja vagy Debreczen, különösen ha meggondoljuk, hogy már e hónapban hozzáfognak a debreczen-f.-abonyi vasut épitéséhez?

— **Véres verekedés katonák között.** A mult éjjel 15-dik ezredbeli huszárok és a Széchenyi utczai laktanyából való gyalog honvédek között véres, halált okozó verekedés folyt le a Postakert és a közkórház között, a Kapros-féle szőlő alatt. A véres esetről ma egész nap különféle, borzasztóbbnál borzasztóbb hirek keringettek a szenzáczió szomjas közönség körében. Beszéltek nem egy, hanem számos halálesetről, melyet kardok, szuronyok sőt golyók okoztak volna, sulyos, halálos sebesülésekről, melyek miatt egész tuczat harczfi feküdnék a katonai közkórházban. Annyi bizonyos, hogy az éjjeli zajhoz, orditozáshoz, veszekedésekhez, skandálos csend és rendháborításokhoz szoktatott Széchenyi-utcza és Tizenhárom város környéke régi idő óta nem volt oly izgalmas esetnek szinhelye, minő ez a mult éjjeli volt, mely alig nehány perczig tartott és mégis kilencz ember hagyta ott a harczteret összetört karral, bezuzott fejjel és keresztül döfött mellel. — Mert folyt, ömlött a vér bőven, akár csak a szomszédos Elyzium korcsma asztalain a bor, a hol más csapat huszárok és bakák vidáman mulattak pajkos leányokkal, azalatt, mig tőlük százlépésnyire halálra verték egymást bajtársaik. A véres eset előzményeiről és lefolyásáról adjuk a következő tudósitást.

Az „Elyzium“ czimü korcsmában a vendéglős cselédlányok és egyéb alsóbbrangu hölgyek tiszteletére bált rendezett.

A terem és mellékhelyiségek tömve voltak mulatókkal. — A czibilek között nehány katona is elvegyült. Tizenegy óráig senki és semmi nem zavarta meg a táneczmulatság méltóságát.

Ekkor egy Parti nevü honvéd tizedes félig illuminált fejjel 6 honvéd társaságában megjelent a terembe vezető előszobában. A kiséret feltüzött szuronynyal állitott be s azzal a kijelentéssel, hogy ők őrjáratot képeznek.

Parti elkezdett henczegni és minden belépni akaró huszártól követelte az „Erlaubnis Schein“-t, s ezzel a jelen lévő huszár őrjárat hatáskörében gázolt. A gyalogos katonákra nézve pedig kivételt tett, mert azoktól nem kivánta a kintmaradási engedély-jegyet.

A huszár őrjárattól Lőrinczy György és Réthy Ignácz káplárok, meg Lőrinczy Ferencz fürer békességes hangon megkérdezték Partit:

— Szolgálat után jött-é ide?

Kérdezték, mert az őrjárat egy órával előbb a Koronában látta borozni a honvéd tizedes urat. — Ezen szóváltás közben megjelent Szabó Sándor honvéd, napos szakaszvezető egyedül s Lőrinczy Ferencz ettől kérdezte meg, hogy Parti szolgálatban van-é? — Mire Szabó keményen rárivalt Partira:

— Hogy merted a laktanyából idevezetni a készültséget? s parancsolta, hogy azonnal vezesse vissza. — Parti engedelmeskedett.

Azonban 10 perez mulva Parti visszajött oldalfegyveresen és belépő jegyet akart váltani. — Lőrinczy György huszár ezt nem engedte meg, hanem a zenebonáskodó honvédtizedest letartóztatta s átadta Mészáros káplárnak, a huszár őrjárat vezetőjének, hogy kisérje be a Salétrom laktanyába. — Parti kézzel, lábbal és nagyszájjal protestált ezen eljárás ellen. De hiába. Hat huszár kituszkolta az Elyziumból és megindultak diadalmasan a zsákmánynyal a Salétrom kaszárnya felé. — Alig telik el egynehány percz, ehen szalad be a terembe lélekszakadva egy kocsis, torkaszakadtából kiáltva, hogy a katonák a Postakert mellett agyonverik egymást. A báli rendre vigyázó Balázs rendőrbiztos négy közrendőrrel azonnal sietett a csata szinterére. Csakhogy az összeütközés már akkor véget ért és szembe jöttek a rendőrséggel a vértől elboritott huszárok; Mészáros őrjárat vezető előadta, hogy a mint a vásári sátrak mellett haladnának, a sátrak közül orozva előtört egy csapat leselkedő honvéd. Lehettek vagy 25-en és minden bevezetés vagy diplomatiai alkudozás mellőzésével Parti káplárt kiragadni akarták az őrjárat kezei közül, minthogy pedig ez vonakodott szabadon bocsátani, a honvédek előre kirántott oldalfegyvereikkel egy percz alatt összevagdalták és összeszurkálták a jóval kevesebb számu huszárcsapatot s azután szétfutottak a szélrózsa minden irányában. Egy huszár a véres tett szinhelyén vértócsákban hevert, eszméletlenül. Ez Leuchter nevü közhuszár volt, a kit valamelyik honvédnek bagnétja baloldalon, a sziv tájékán talált és keresztül hatolt a mellen.

Mészáros káplár is csupa vér volt; fejéből patakzott a vér. A többiek is többé kevésbé, sulyos sérüléseket szenvedtek. A haldokló Leuchtert mindjárt elszállitották s egy óra mulva kétbajtársai karjai között elhunyt. — A honvéd laktanyában is mindjárt jelentették a verekedést a napos tisztnek, Grünvald főbadnagynak, a ki a bálban mulató honvédeket rögtön hazakergette, és a hazaszállingozó vitézeket kihallgatta. — A támadók közül csak hárman sebesültek meg, kezükön és fejükön két tizedes és egy közkatona; a sebesültek között van Parti is, a főkolompos és minden bajnak kezdeményezője. Ezek sebe nem veszélyes. Mészáros huszárkáplár azonban fején olyan életveszélyes sebet kapott, hogy aligha marad életben.

A bál pedig tovább folyt az Elyziumban; a hölgyek csak két óra után távoztak, ki ki gavallérjának karjára támaszkodva. — Ezek jól aludtak, szép-eket álmodtak, szebbeket mint azok a honvédek, a kikre most kemény brigáde-áristom vár.

— **Érdekes tárgyalás.** A b.-szt.-mihályi népbank volt igazgatója, Dr. Kősztler és társai ellen inditott s közfeltünést keltett bünügyben f hó 21-én kezdődik a főtárgyalás a nyiregyházai kir. törvényszék előtt. A bünfenyitő tanácsban Megyery Géza törvényszéki elnök fog elnökölni, a vádhatóságot Hrabovszky Aurel kir. alügyész, a vádlottakat pedig Dr. Heuman, Dr. Ferlicska és Kovács Zigmond ügyvédek fogják képviselni.

— **Az ellenőrzési szemlék** a közös hadseregnél a mult héten tartattak meg. Összesen 205 helybeli, 150 idegen illetőségü hadköteles jelent meg azokon. A szemléről nagyon sokan elmaradtak. Ezeket saját érdekükbe figyelmeztetjük, hogy el ne mulasszák a f. hó 25. és 26. napjain tartandó pótszemlén való megjelenést, mert ellenkező esetben a katonaságnál divatos szigoruság fogja őket megtanitani, hogy jövő esztendőben több figyelemmel legyenek a szemlék iránt.

— **A debreczeni főiskolai tápintézetre** a kisujszállási ev. ref. egyház presbyteriuma 100 frtot szavazott meg.

— **Véres vadászkaland.** A vadászok szeretik a kálandokat, hajhásszák is, hogy annál többet tudjanak azokról beszélni boros poharak társaságában. Hanem az olyan kalandból már ők sem kérnek, a milyen pénteken délután esett meg egy vadásztársaságon az Ondódon. — Kőmives József keztyü-üzlet tulajdonost Markó András orvvadász vadászatról való visszatérés alkalmával meglőtte, s Kőmives most élet-halál között fekszik szétroncsolt karjaival. Még nincs kideritve, hogy véletlen szerencsétlenség áldozata-é Kőmives József vagy pedig szándékos emberölési kisérlet forog-e fenn? Ezt a meginditott vizsgálat van hivatva megállapitani. — Tudósitásunk a szomoruesetről következő: Kőmives József Molnár István csizmadia és Nagy Mihály mészáros társaságában egy talyigán vadászatról jöttek haza felé az Ondódról, — pénteken délután. — Az uton találkoztak Markó András napszámossal, a ki valósággal bolondja a vadász sportnak. — A mivel csak lövöldözni lehet, minden olyan eszközzel puskázni szokott, ha már éppen puskaporral járó rendes fegyvere nincsen. Az is megtörtént már vele, hogy szegény ember lévén, egy gázcső darabból csinált magának vadászfegyvert, melyet dróttal saját faragásu puska agyra kötözött. Ha pedig még gázcső darabja sincsen, gummi puskával lövöldöz a madarakra. — Markó ilyen leküzdhetetlen vadász hajlamai daczára sem szokott fegyver engedélyt váltani sem állandó vadászati jogot szerezni, miután arra a napszámból nem igen telnék. Hanem a mások vadász területét szokta lopva meg meglátogatni. — Ezuttal is igy történhetett. Markó az utfélen lesett a nyulra, lövésre kész fegyverrel. Igy találták a taligán jövők. Molnár leugrott a taligáról.

— Ehen van megint ez az orvvadász és rárohant Markóra, hogy kicsavarja kezéből a jogtalanul használt puskát. A két Nimród között dulakodás támadt. Molnár volt az erősebb és leteperte a földre az orvvadászt, a ki fegyverét még mindig kezében szoritotta. Most Kőmives is leugrott, hogy segitsen Molnárnak, a ki diadalmas félhez hasonlóan a Markó kebelén térdelt. Kőmives belekeveredvén a dulakodásba, ekkor sült el a Markó fegyvere, — s a golyó Kőmivesnek balkarját találta. A lövés szétroncsolta a balkart, — mire a dulakodásnak vége szakadt. — Némelyek igy adják elő az esetet s a Simon Miklós mezőrendőrségi fogalmazó által vezetett első kihallgatásnál fölvett jegyző könyvben is igy van az megirva. — Más informátio szerint nincsen kizárva az az eset sem, hogy talán szándékosan sült el a Markó puskája. Ez azonban csak föltevés és nem a mi feladatunk, ennek a föltevésnek alapot nyujtani. Különben a vizsgálat ez irányban is kiterjed. Azt is hallottuk ugyanis, hogy ez a háromtagu társaság megelőző nap is vadászgatott azon a vidéken s akkor is találkozott Markóval. Az összekoczczanás közöttük — állitólag — már ekkor kezdődött s Markó fenyegetés között vált el tőlük. — Ezen előadás szerint Molnár is töltött fegyverrel szállt le a taligáról és Kőmives József azért ugrott le, hogy a birkozó ellenfeleket szétválaszsza. Ekkor történt a lövés, de megnem állapitható még most: véletlenül-é, vagy akarattal. Kőmives nem engedte amputáltatni karját és e miatt az orvosok vérmérgezéstől tartanak. Kőmives 40 éves körüli férfi, özvegy s nem rég vette meg a Beczner Jánosné kesztyü üzletét.

— **Diszes nászünnepély** volt e napokban a szatmármegyei Sályiban Domahidy István orosz. képviselő házánál. Kettős frigyet kötöttek: Domahidy kisasszony, a háziur leánya, Csaba Adorján földbirtokossal és szolgabiróval lépett oltár elé, mig Domahidy Elemér, a háziur egyetlen fia, Ujfalussy Amadill kisasszonyt, Ujfalussy Sándor jász-nagykun szolnokmegyei főispán leányát vezette oltárhoz. A nászünnepélynél száznál több vendég volt jelen, a megye szine java: a Domahidy, Uray, Kende, Jékey, Vállyi Izsák, Ujfalussy, Kovács, Nagy, Böszörményi, Dravetzky, Galgóczy, Rátony, Madarassy, Csaba, Damonkos, Zanathy, Zoltán. Keresztszeghy családok sat. Az esketést Kis Áron esperes végezte s Domahidy Elemér násznagya Jékey Mór volt, a Csaba Andorjáné pedig Domahidy Sándor, mint nyoszolyóleányok pedig Kende Nandine, Damonkos Ella, Ujfalussy Sarolta és Leona s Domahidy Elza és Xandrine kisasszonyok szerepeltek. De a két ifju páron kivül megáldotta a pap az örömszülőket is: Domahidy István és nejét, kik ugyanekkor ezüst lakadalmukat ülték meg. Az egyházi szertartást gazdag lakoma követte, melynél az ifju párokra mondott toastokat mihamar követték a politikai tartalmuak, még pedig örvendetes eredménynyel. Szatmármegyében legutóbb tudvalevőleg erős pártküzdelem támadt az alispáni szék betöltése körül; de itt a vidám nászünnepélyen, zene, pezsgő, toast közben az ellentétes pártok is „összeházasodtak“, az uj alispán és a bukott jelölt, pártvezérek, közkatonák összeölelkeztek és „fátyolt boritottak a multakra“. Igy hát a megye közélete is örvendetes hatását érzi meg a sályi nászünnepélynek. Az uj párok a lakoma után ősi fészkeikbe vonultak: Domahidára és Pátyodra, kisérve a diszes násznép szerencsekivánatait.

— **Bucsuzás.** Fehér Imre hadnagy, a ki a 39. gy. ezred Zárában állomásozó 3. zászlóaljához helyeztetett át, lapunk utján bucsik el mindazon ismerőseitől, a kiktől sokoldalu, sürgős teendői miatt, személyesen el nem bucsuzhatott. A debreczenieket édes emlékezetében fogja tartani a távolban is. — Fehér Imrét, e kedves modoru hadnagyot, rokonain kivül, bajtársai és az állandó batyubál bizottság tagjai is kikisérték a vonathoz, a hol érzékeny jelenetek közt váltak meg tőle.

Szinház.

Két érdekes estéje volt szinházunknak. Szombaton Bartók Lajos énekes bohózatát „Haluska Benedek“-et adták elő. — Nagyon jól mulatott a közönség azon, hogy Kopácsy és Ellinger kisasszonyok egymást parodizálták sok hüséggel.

Tegnap Abonyi Lajos hatásos népszinmüve „Magduska öröksége“ került szinre zsufolt ház előtt. Az előadásra, a mint tudjuk, városunkba érkezett a kitünő iró is s darabját egy középpáholyból nézte végig. Abonyit városunkhoz kedves emlékek füzik, mert itt került szinre először hirneves népdrámája a „Betyár kendője“ s csak az itteni nagy siker után vették fel e darabot a budapesti nemzeti szinház müsorába is. „Magduska öröksége“ tegnap is nagy hatást keltett, a közönség fokozott érdeklődéssel figyelte a darab meséjét s a jelenlevő szerzőt minden felvonás után zajosan és lelkesedéssel kihivta. Az első felvonás után a szinpadon a szintársulat nevében Rakodczay müvezető gyönyörü babérkoszorut nyujtott át a szerzőnek meleghangu beszéd kiséretében, mit Abonyi, megbatva a nem várt kitüntetéstől, rövid beszédben köszönt meg. Előadás után egy szép társaság vacsorára gyült össze a „Biká“-ban, hol több felköszöntő is mondatott, az ünnepelt szerzőre és a debr. szinház jeles tagjaira, kikről Abonyi szivesen elösmerte, hogy mind jeles erők. Darabja előadása magas szinvonalon áll itt s versenyez a népszinházával, sőt egy-két alak határozottan jobb kezekben volt Debreczenben.

A darabot még sokszor fogják telt ház előtt ismételhetni.

* * *

Valentin szinigazgatónk tegnap budapesti utjából hazaérkezett s nem kevesebb mint nyolcz érdekes ujdonságot hozott magával, ezek között Ibsen „Nórá“-ját, az „Ideges nők“-et és a „Bellevillei szüz“ kedves zenéjü operettet. „A babatündér“ diszleteiről elragadtatással beszél, mert azok az utolsó ecsetvonásig olyanok, mint a m. kir. operaházéi. A ballett betanitására deczemberben városunkban fog időzni Mazzantini, az opera balletmestere.

DEBRECZENI SZINHAZ.

I. Bérlet. **16. szám.**

Holnap kedden, 1889. év október hó 15-én, páros bérletben, itt másodszor:

Haluska Benedek.

Énekes bohózat 3 felvonásban.
Irta Bartók Lajos.

MŰSOR:

16-án, Szerdán: Titkos csók. Operette 3 felvonásban. Páratlan bérletben.

17-én, Csütörtökön: Fatinicza. Nagyhatásu operette 3 felvonásban. Uj betanulással. Páros bérletben.

18-án, Pénteken, Iső (páratlan) szünetben **Bignió Lajosnak** csász. és kir. kamarai énekesnek és a magy. kir. operaház első rendü énekmüvészének érdekes hangversenye kitünő müsorral, ezzel Válás után. Enekes bohózat 3 felvonásban.

19-én, Szombaton: Julius Caesar tragödia — Shakespeare-től. Páratlan bérletben.

20 án, Vasárnap Felhő Klári népszinmü 3 felvonásban. Páros bérletben.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Szabó Lajos fiai czég
Debreczen, Rózsatér.
Az őszi idényre raktárra érkeztek:
Női ruhaszövetek,
Flanell, Kasán, Moldon.
Gyapju, Himalaya kendők,
Haraszt kendők,
téli harisnyák.
Szőnyegek, ágyteritők
PAPLANOK.
A hirneves cosmanósi gyárból:
MOSÓ VELEZEK

A legjobb
biztonsági petroleum
mely még a czászárolajat is felülmulja az
ASTRALINE,
különös figyelmet érdemel ennek azon jó tulajdonsága, hogy bekövetkezhető szerencsétlenségnél, (mint a lámpa földöntés) az égő kanóczot is — azonnal eloltja, igy minden további veszélynek elejét veszi. Világosság tekintetében pedig a legtökéletesebb.
1 liter Astraline (Czászárolaj) 28 kr.
1 „ Salon petroleum . 20 kr.
1 „ közönséges petroleum 18 kr.
Kapható
Varga Lajos
füszerkereskedésében.
Uj vanott kitünő minőségü Tátrai-turó, Ementhali, Gróí, Gorgonsola, Hungária, Imperiál, Limburgi, Romadour és sajt pogácsa kapható.

Megérkeztek:
a legdivatosabb
Ékszerujdonságok.
kitünő minőségü
Ezüst és arany órák,
— 1 évi jótállással, —
valamint a legszebb
13 próbás ezüstnemük.
LÖFKOVITS ARTHUR és TÁRSA
Órás, ékszerész és vésnök
mütermébe,
Debreczen, Főpiacz 2142.
a főposta tőszomszédságában,
ahol is azok
a legolcsóbb árakon kaphatók.
Ugyanott ékszerjavitások, órajavitások s vésnöki munkák gyorsan és jutányosan.

BOSZNAY J. czégnél.

Debreczen czegléd útcza.

Nagyválasztékban

NŐI RUHASZÖVETEK,

Kasánok, Flanellek, jó mosó barchetek, téli nagykendők, csipke és Jutte függönyök, ágy és asztal teritők

Paplanok, szönyegek,

mindenféle

ruhadiszek férfi és női alsó ingek, muffok, Esőernyők,

férfi ingek és nyakkendők

rendkivüli leszállitott áron

kaphatók.

Női ruhák elkészitése legutólsó divat szerint jutányos ár mellett elvállaltatnak.

Vidéki megbizások legpontosabban eszközöltetnek.

Keztyük nagyválasztékban.

NAGY ANDRÁS

KEZTYŰ ÉS SÉRVKÖTŐ GYÁROS

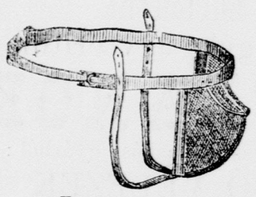

Ajánlja a már 25 év óta fennálló, jóhirnévnek örvendő

KEZTYÜS-ÜZLETÉT

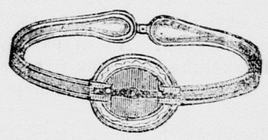

a n. é. közönség szives pártfogásába.

Egyszersmind van szerencsém tudatni, hogy nálam mindég a legnagyobb választékban

TÉLI- és NYÁRI KEZTYÜK kaphatók és megrendelhetők.

Glacé és schwedis keztyük 3 gombbal, agráffal, vagy csattal,

mosó bőr női, férfi, katona- és elegáns hosszu báli svédkeztyük

dus raktárát legjutányosabb árban.

Báli keztyüket a raktáron levő különféle szinekből, választás szerint 24 óra alatt készitek.

Továbbá ajánlom az általam készitett

sérvkötőket és suspensoriumokat,

mely utóbbit minden embernek viselnie kellene, hogy általa a keletkezhető bajoknak eleje vétessék.

nadrágtartók, nagyválasztékban.

Orvosi és szülészi készülékek, fecskendők.

irigaterek, kristélyezők, méh pereczek, has- és köldök-kötők,

gummi harisnyák, fáslik és gummi-szélpárnák

mindenkor raktáron vannak.

Női különlegességek, nálam kaphatók és megrendelhetők.

Nagyban és kicsinyben eladás.

A n. é. közönség eddidi pártfogását és bizalmát továbbra is kérve, vagyok kész tisztelettel

NAGY ANDRÁS, keztyüs.

Sérvkötők 1 frttól 10 frtig.

Szarvashőr nadrág 20 frttól 35 frtig.

Suspensóriumok 50 krtól 1 frt 50 krig.

A legjobb czigaretta papir.

Nem üres reklám, hanem a tudomány legelőkelőbb személyiségek által bebizonyult tény, hogy a

„Les dernières Cartouches“

czigarettapapir, **Braunstein Fréres gyárából.**

(Páris, 65. Bouevard Exelmans.)

a legkönnyebb és legktünöbb.

A kereskedelemben előforduló különféle jobb czigarettapapirok előkelő tudósok által **összehasonlitó vegyelemzésnek** alávettettek, ugy **Dr. Pohl, a** bécsi vegytani egyetem tanára, **Dr. Liebermann** tanár a budapesti állami vegytani állomás főnöke, ujabb időben **Dr. Soyka** Hygieniai-tanár által a prágai német egyetemen és mindezen összehasonlitó vegyelemzések mindenkor azon eredményt adták, hogy a **BRAUNSTEIN FRÈRES czég czigarettapapirosa a legfinomabb és legjobb.**

Valódi csak azon papir, melynek etiquettje mellékelt rajzhoz hasonló és **BRAUNSTEIN FRÈRES** czéget visel. Ezen czég czigarettapapirjánál **minden csomag annyi lapot tartalmaz, a mennyi az etiquettjén feljegyezve van.**

A gyára czég alatt **Bécsben, I. k. Schottenring 25 sz.** raktárt tart czigarettapapirjai és czigarettahüvelyei elárusitására.

Braunstein Fréres

7707.
1889 tk.

Árverési hirdetm. kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtatónak Polgár Lajos végrehajtást szenvedő elleni 79 frt 70½ kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék területén fekvő a V.-Pèrcsi 1125. számu tjkvben A. I. 897/b, 1112/b, 1607/b, 1939/b, 2433, 2618, 2772/b, 3176/b, 3357/b, 3694/b, 4443/b, 4524/b, 4838/b, 5473. 5559/b, 5635. 6514, 7168/b, 7230/b, 7422/b, 7723/b, 8019/b, 8292/b, 8314/b. hrsz. a felvett ingatlanokra az az árverést 1099 forintban már megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi november hó 9-ik napján délelőtti 9 órakor a H.-Vámospércs községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 109 frt 90 krt **készpénzben**, vagy az 1881. LX. t. cz. 42-dik §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX t.-cz. 170. §-a értelmébe a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerün elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben 1889. évi szeptember hó 28. napján.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

NAGY KÁROLY,
kir. tszéki biró.

Pénzt

sorsjegyekre értékpapirokra, bank, zálogjegyekre, vidéki takarékpénztári részvé nyekre, részletivekre, arany- és ezüst pénznemüekre bármily összegig olcsón ad

LŐVY J.

banküzlet

Budapest, IV., Hatvani-utcza 17.

Egészen ingyen

és bérmentve

küldök kivánatra bárkinek egy dus választéku mintagyüjteményt a legujabb divatu **őszi és téli ruha**

gyapju szövetek

ezekből a gyári áron alól számitva:

3.10 mtr szöv. egy egész öltönyre jó min. . .	390.
3.10 mtr szöv. egy egész öltönyre fin. min. . .	4.50
3.10 mtr szöv. egy egész ölt.-re finomabb . . .	6.80
3.10 mtr szöv. egy egész ölt.-re legfinomabb - -	8.10
3.10 m. szöv. egy egész ölt.-re legislegf. min. -	9.30
3.25 m. fin. fek. szöv. (1 salon ölt.-re való) - -	9.75
2.10 m. Palmerston [egy téli kabátra való] legdivatosabb szinekben - - - - - - - - - -	5.50
2.10 m. Télikabátszöv. a legd. szinben - - -	6.30
1.70 m. hegyi és vadász Loden (egy Loden kabátra való - - - - - - - - - - - - - - -	3.25
1.70 m. hegyi és vadász-Loden finom a legjobb szinekben - - - - - - - - - - - - - -	5.60

Mindennemü szövetek a legközönségesebbtől a legfinomabb minőségig olcsóbban mint bárhol.

Szolid kiszolgálás; meg nem felelő áruk visszavétetnek.

Szétküldés csakis utánvét mellett, vagy az összeg előleges beküldése után.

A. Kappelmacher

szövetgyár raktára

Zwittau, Brünn mellett (Mähren).

Rövid használat után mint fogtisztitó szer nélkülözhetlen.

A fogak szépsége KALODONT

Uj amerikai Glycerin-fog-creme

(egészségügyi hatóság által megvizsgálva.)

Sarg F. A. fia és társa cs. kir. udvari szállitók Bécsben.

Kapható a gyógyszertárakban, illatszer kereskedésekben stb. 1 drb 35 kr.

DEBRECZENBEN:

Rickl József Zelmos Szentkirályi és Kalenda és Kun József uraknál.

Jobb a franczia Cognac-nemüeknél, melyek többnyire — a charentei borvidéket elpusztitása folytán — egészben vagy részben szeszből késittetnek.

Olcsóbb a valóban borból előállitott, de

korántsem jobb franczia Cognacnemüeknél is, mivel ezekért üvegenként 1.60 krnyi vám és szállitási költség fizetendő. Miután

Berger, Volk és tsa. Bécsben,

személyesen jót állanak az iránt, hogy az általuk gyártott Cognac-nemüek más mint borból destillált Alcoholt nem tartalmaznak, ez utóbbiak már ezen körülménynél fogva minden egyéb Cognac-fajtáknak akár mint élvezeti szerek, különösen pedig

Gyógycélokra,

előnyébe uoxanpók. Ez okból a

Berger, Volk és tsa. bécsi czég,

által gyártott Cognac-nemüeket a nevezett czélokra használják és ajánlják:

Angyán tanár, Kétli tanár, Késmárszky tanár, Korányi tanár, Kovács tanár, Lumnitzer tanár, Müller tanár, Réczey tanár, Stiller tanár, Tauffer tanár. **Budapesten.** Albert udvari tanácsos tanár, Billroth udv. tanács. tanár, Braun Károly udv. tanács. tanár, Braun Gusztáv udv. tanács. tanár, Chrobák tanár, Kahler tanár, Oser egészségügyi tanács. tanár, Schnitzler korm. tanács. tanár, Winternitz csász. tanács. tanár **Bécsben.** Valamint a bel- és külföld más kiváló tanárai.

(Az árak mindenütt egyenlők)

1 egész eredeti üveg, (5 minőségben)	frt	1.90,	2.30,	2.90,	3.90.	4.80
egy fél „ „ „ „	„	1.10,	1.30,	1.60,	2.10,	2.55
egy negyed „ „ „ „	„	—.70,	—.80,	—.90,	1.20,	1.40

Kapható minden nagyobb csemege és füszerárú kereskedésben és gyógyszertárban. RAKTAR: Bécsben, I. Weihburggasse 2. sz.

(a Kärntnerstrasse sarkán.)

Debreczen, 1889. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr“ könyvnyomdájában Széchényi-utca SIMON-ház.